

№429, 29-noyabr, 2021 y.

**COVID
19**

COVID-19 ga qarshi vaksinalarning
ishlanmalari bo'yicha

DAYJEST

O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi huzuridagi
Ilmiy-texnik axborot markazi

Toshkent-2021

Jahonda pandemiya bilan bog'liq vaziyat

2021 y. 28-noyabr holatiga ko'ra

Umumiy zararlanganlar soni	-	261 357 730	(+ 482 932)
Sog'ayganlar soni	-	236 066 327	(+ 373 381)
Vafot etganlar soni	-	5 212 662	(+ 6 012)

Mamlakatlar bo'yicha bemorlar soni

	AQSh	-	49 077 695	(+ 22 612)
	Hindiston	-	34 572 523	(+ 8 774)
	Braziliya	-	22 076 863	(+ 9 233)
	Buyuk Britaniya	-	10 109 234	(+ 39 175)
	Rossiya	-	9 536 825	(+ 33 946)
	Turkiya	-	8 724 400	(+ 23 759)
	Fransiya	-	7 588 400	(+ 37 218)
	Eron	-	6 105 101	(+ 3 045)
	Argentina	-	5 744 517	(+ 49 311)
	O'zbekiston	-	192 831	(+ 232)

Manba: <https://www.worldometers.info/coronavirus/>

O'zbekistonda COVID-19 qarshi vaksinatsiya bo'yicha hisobot

2021 y. 27-noyabr holatiga ko'ra

Hududlar	Jami emlanganlar soni	Bir kunda emlanganlar soni
Qoraqalpog'iston Respublikasi	1 783 090	11 870
Andijon viloyati	3 226 059	18 228
Buxoro viloyati	1 932 012	10 358
Jizzax viloyati	1 295 761	9 300
Qashqadaryo viloyati	2 498 650	30 123
Navoiy viloyati	1 211 113	3 348
Namangan viloyati	3 331 972	19 372
Samarqand viloyati	3 503 693	56 499
Surxondaryo viloyati	2 728 207	20 262
Sirdaryo viloyati	787 654	3 036
Toshkent viloyati	3 210 994	27 962
Farg'ona viloyati	3 642 958	34 542
Xorazm viloyati	2 057 148	14 132
Toshkent sh.	2 197 763	26 307
Jami	33 407 074	285 339

Manba: SSV matbuot kotibi // <https://t.me/ssvmatbuotkotibi>

JSST tomonidan baholash jarayonida COVID-19 ga qarshi vaksinlarning holati

2021 y. 26-noyabr holatiga ko'ra

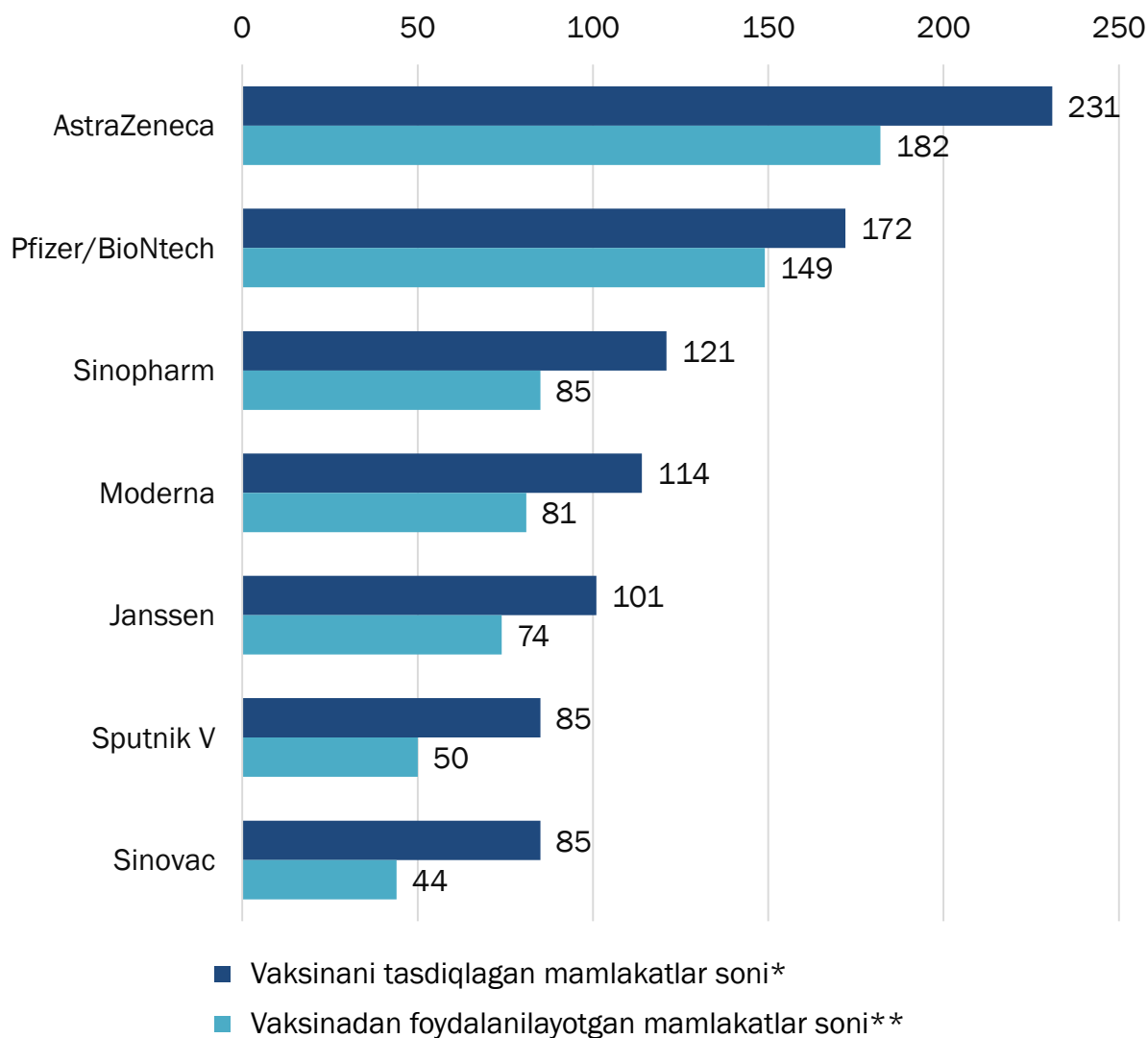
№	Ishlab chiqaruvchi	Vaksina nomi	Platforma	Arizalarni qabul qilish	Uchrashuv o'tkazish	Ma'lumotnomani ko'rib chiqish uchun qabul qilish	Baholash holati	Kutilayotgan chiqish sanasi
1	Pfizer	BNT162b2/COMIRNATY	mRNK	+	+	+	Yakunlangan	Tasdiqlangan 31.12.2020
2	AstraZeneca/University of Oxford	AZD1222	Recombinant replication defective chimpanzee adenovirus expressing surface glycoprotein SARS-CoV-2	+	+	+	Yakunlangan	Tasdiqlangan 15.02.2021
3	Janssen	Ad26.COV2.S	Recombinant vector vaccine against adenovirus type 26 (Ad26), incapable of replication, encoding Spike (S) protein (SARS-CoV-2)	+	+	+	Yakunlangan	Tasdiqlangan 12.03.2021
4	SK BIOscience - AstraZeneca/University of Oxford	AZD1222	=	+	+	+	Yakunlangan	Tasdiqlangan 16.04.2021
5	Serum institute of India	Covishield	Recombinant adenoviral vector ChAdOx1 encoding the Spike SARS-CoV-2 protein antigen	+	+	+	Yakunlangan	Tasdiqlangan 16.04.2021
6	Moderna	mRNA-1273	mRNA-based vaccine encapsulated in lipid nanoparticles	+	+	+	Yakunlangan	Tasdiqlangan 30.04.2021
7	Sinopharm / BIBP	SARS-CoV-2 Vaccine (Vero Cell), Inactivated (InCoV)	Inactivated, produced in Vero cells	+	+	+	Yakunlangan	Tasdiqlangan 07.05.2021
8	Sinovac	SARS-CoV-2 Vaccine (Vero Cell), Inactivated	Inactivated, produced in Vero cells	+	+	+	Yakunlangan	Tasdiqlangan 01.06.2021
9	Gamaleya nomidagi markaz	Sputnik V	COVID-19 vaccine based on human adenovirus vector	+	+	Rolling Review jarayoni davom etmoqda	Jarayon qayta ishga tushirildi	

Manba:

Status of COVID-19 Vaccines within WHO EUL // https://extranet.who.int/pqweb/sites/default/files/documents/Status_COVID_VAX_20Oct2021.pdf

Vaksinani tasdiqlagan va undan foydalanilayotgan mamlakatlar soni

2021 y. 26-noyabr holatiga ko'ra

Manbalar:

*Approved or Authorized Vaccines // <https://www.nytimes.com/interactive/2020/science/coronavirus-vaccine-tracker.html>

COVID-19 Vaccine Market Dashboard //

<https://www.unicef.org/supply/covid-19-vaccine-market-dashboard>

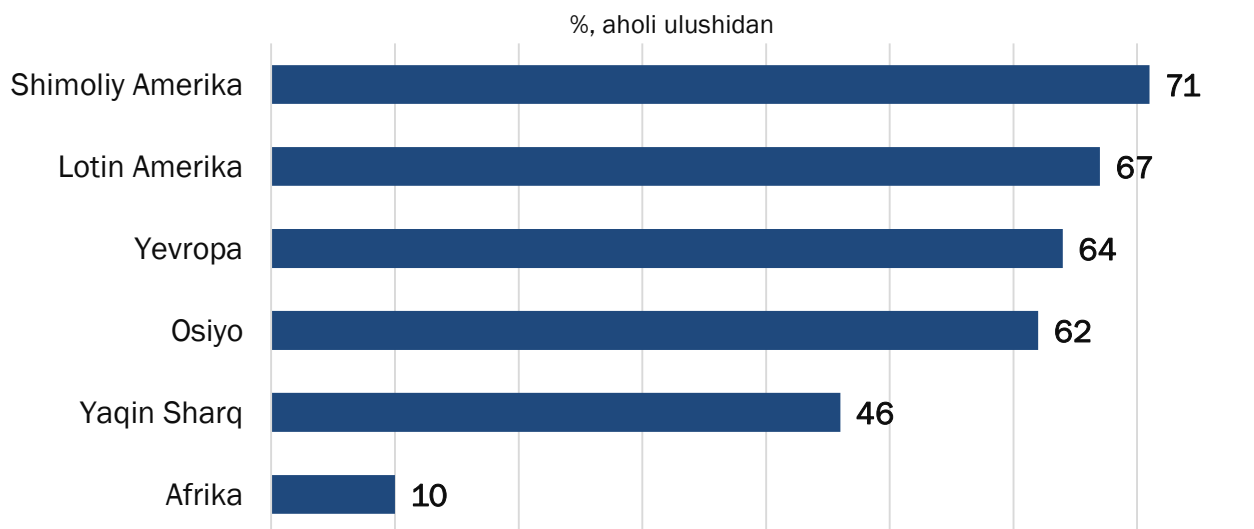
**Tracking Coronavirus Vaccinations Around the World //

<https://www.nytimes.com/interactive/2021/world/covid-vaccinations-tracker.html>

Mamlakatlar va kontinentlar kesimida COVID-19 ga qarshi emlanganlar soni

2021 y. 26-noyabr holatiga ko'ra

№	Davlatlar	Emlanganlar soni		Aholining umumiy sonida emlanganlarning ulushi	
		100 ta kishiga	Jami	Bitta doza bilan emlangan	To'liq emlangan
	Dunyo	102	7 807 990 674	55%	43%
1	BAA	221	21 548 528	99%	90%
2	Bruney	169	734 235	93%	77%
3	Kuba	246	27 923 083	89%	80%
4	Singapur	177	10 083 329	89%	88%
5	Chili	213	40 282 925	89%	84%
6	Portugaliya	159	16 308 391	88%	87%
7	Xitoy	176	2 456 617 000	88%	77%
8	Malta	186	936 815	87%	86%
9	Kambodja	173	28 510 511	86%	80%
10	Qatar	174	4 936 861	83%	78%

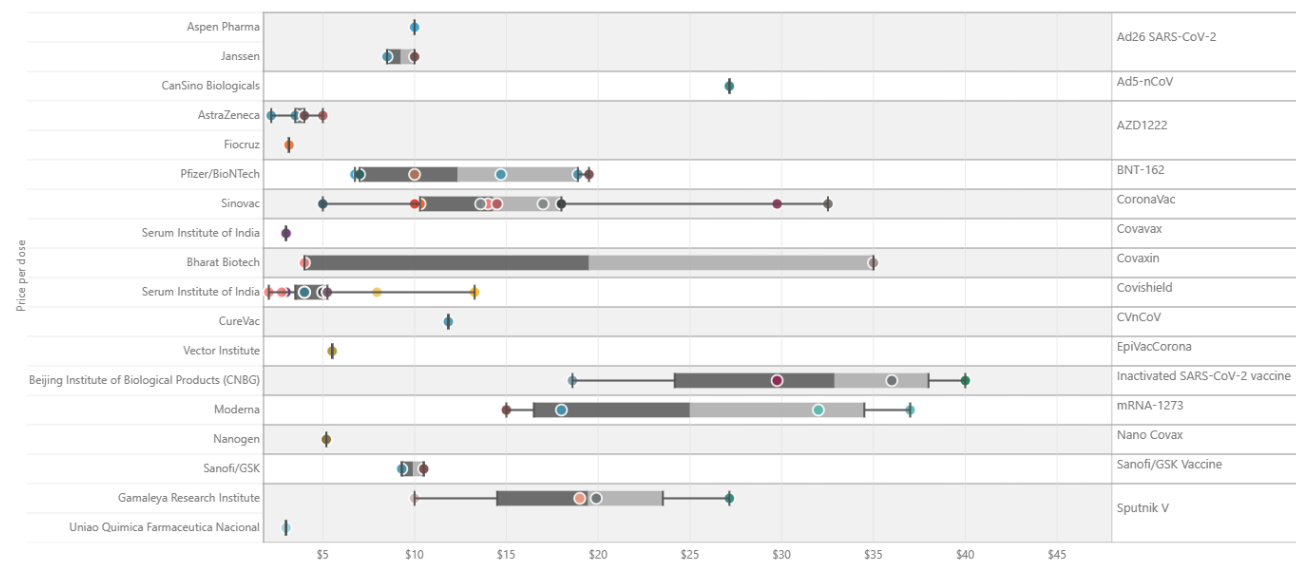
Manba:
Tracking Coronavirus Vaccinations Around the World // <https://www.nytimes.com/interactive/2021/world/covid-vaccinations-tracker.html>

COVID-19 ga qarshi vaksinalarning narxi

2021 y. 26-noyabr holatiga ko'ra

No	Vaksinaning ishlab chiqaruvchisi	Vaksinalarning narxi (bitta doza uchun)*
1	Pfizer	\$6,75-18,90
2	AstraZeneca/University of Oxford	\$2,19-5
3	Serum institute of India	\$3-13,27
4	Sinopharm	\$144,27 (2 ta doza uchun)
5	Sinovac	\$10,30-29,75
6	Moderna	\$15-37
7	Janssen	\$8,50-10
8	The Gamaleya National Center (Sputnik V)	\$11-19,90

Manba:

* COVID-19 Vaccine Market Dashboard //

[https://www.unicef.org/supply/covid-19-vaccine-market-](https://www.unicef.org/supply/covid-19-vaccine-market-dashboar?utm_source=facebook&utm_medium=organic&utm_campaign=coronavirus&fbclid=IwAR101804JupyKfUU1u6osTc-nNVGj7kiYDI8eJtiMUgjEIALGhYO3w0EE)

[dashboar?utm_source=facebook&utm_medium=organic&utm_campaign=coronavirus&fbclid=IwAR101804JupyKfUU1u6osTc-nNVGj7kiYDI8eJtiMUgjEIALGhYO3w0EE](https://www.unicef.org/supply/covid-19-vaccine-market-dashboar?utm_source=facebook&utm_medium=organic&utm_campaign=coronavirus&fbclid=IwAR101804JupyKfUU1u6osTc-nNVGj7kiYDI8eJtiMUgjEIALGhYO3w0EE)

Olimlar COVID-19ga qarshi yangi avlod vaksinalari qanday bo'lishi haqida aytib berishdi

Buyuk Britaniya va Singapurlik olimlar COVID-19ga qarshi yangi avlod vaksinalari biriktiruvchi oqsilga qarshi emas, balki replikatsiya oqsillariga qarshi immun javob yaratishi lozimligini bildirishdi. Kelajakda bunday vaksinalar virusni organizmga kirish vaqtidayoq yo'q qiladigan immun xotira to'qimalarini faollashtirishi mumkin [2].

Olimlar Londondagi Avliyo Varfolomey shifoxonasi xodimlarining immunologik ma'lumotlarini tadqiq etishdi. Ularning barchasi "qizil hudud"da bo'lishgan va virus hujumiga uchrashgan, ammo ularning 58 nafari kasallanmagan. Ularni o'rganib chiqqan mutaxassislar ularning T-hujayrali javoblari kuchliroq bo'lganligini va aynan shu jihat infeksiya rivojlanib ulgurmasdan uni to'xtatganligini aniqlashdi.

Ayni damda mavjud vaksinalar virusning boshqa qismlariga yo'naltirilgan, ammo e'tibor erta bosqichda virus rivojlanishiga yordam beradigan replikatsion-transkripsion oqsillar kompleksiga qaratilsa, infeksiya tarqalishining oldini olish mumkin. Shuning uchun ham, tadqiqot mualliflari fikriga ko'ra, keyingi avlod vaksinalari aynan immun

xotirasining T-hujayralarini faollashtirishi kerak.

Bu nafaqat COVID-19, balki boshqa koronaviruslardan ham himoya qiluvchi vaksinalarni yaratishga yordam beradi. Shuningdek, mutaxassislar xotira T-hujayralarini rag'batlantirish, replikatsiya oqsillari va spike oqsiliga antitanalarni yo'naltirishga qodir bo'lgan ikki tomonlama vaksinalarni yaratish

imkoniyatini istisno qilmaydi [3].

Vengriyada “Sputnik V” vaksinasi yetakchi G‘arb vaktsinalari bilan solishtirildi

Vengriya olimlari mamlakatda qo‘llanilayotgan koronavirusga qarshi vaktsinalarning samaradorligi bo‘yicha tadqiqotini e‘lon qildi. Tadqiqotlarga ko‘ra “Sputnik V” vaksinasi o‘limga qarshi kurashda eng yaxshi samaradorlikni ko‘rsatdi va infeksiyalarga qarshi samaradorligi bo‘yicha ikkinchi o‘rinni egalladi [4].

Tadqiqot Vengriyaning eng qadimgi universitetlari bo‘lgan Semmelveys universiteti va Pech universiteti, shuningdek, Sog‘liqni saqlash milliy markazi va Vengriya Inson resurslari vazirligi olimlari tomonidan o‘tkazildi. Ish Clinical Microbiology and Infection jurnalida chop etildi. Tadqiqot Vengriya Milliy sog‘liqni saqlash markazining 3,7 million vaktsinasi ma‘lumotlariga asoslangan. Ulardan 870 ming nafari “Sputnik V” bilan emlangan.

“Koronavirusga qarshi beshta vaktsinani to‘g‘ridan-to‘g‘ri taqqoslash bo‘yicha noyob mustaqil tadqiqot Rossiyaning “Sputnik V” preparati koronavirusdan o‘lim holatlaridan eng yaxshi himoya ko‘rsatkichi 98 foizga ega ekanligini ko‘rsatdi. Shuningdek, “Sputnik V” Moderna dori kompaniyasi bilan koronavirus infeksiyasiga qarshi 85,7% samaradorlikka ega va bu borada yetakchi hisoblanadi”, - deydi Rossiya to‘g‘ridan-to‘g‘ri investitsiya jamg‘armasi. Nashr etilgan maqola Milliy sog‘liqni saqlash markazi (NPHC) ma‘lumotlarini o‘rganadi [5, 6].

Hind COVID-19 vaksinasi 50 foizdan past samaradorlikni ko'rsatdi

Lancet Hindistonning COVID-19 vaksinasi Covaxin 47% samarali ekanligini ko'rsatadigan yangi tadqiqot ma'lumotlarini e'lon qildi.

“Sinovdan kamida 28 kun oldin qo'llaniladigan ikki dozaning samaradorligi 46% ni va sinovdan kamida 42 kun oldin qo'llanilganlar 57% ni tashkil etdi. Oldingi SARS-CoV-2 infeksiyasi bo'lgan ishtirokchilarni hisobga olmaganda, sinovdan kamida 14 kun oldin berilgan ikki dozaning samaradorligi 47% ni tashkil etdi”, deb yozadi Lancet [7].

Tadqiqotda Dehlidagi 2,7 mingga yaqin shifoxona ishchilari ishtirok etdi. Ularning barchasi shu yilning yanvar oyida Covaxinning ikki dozasi qabul qilgan. Keyinchalik, ularning 1,6 mingga yaqini turli xil koronavirus shtammlari bilan kasallandi, buning natijasida olimlar Covaxinning SARS-CoV-2 ga qarshi kurashdagi samaradorligini real sharoitda baholashga muvaffaq bo'lishdi. Buning uchun shifokorlar tadqiqotda virus bilan kasallangan va sog'lom ishtirokchilar orasida emlanganlar soni qanday farq qilishini solishtirishdi.

Vaktsina infeksiyalarning 47 foizini oldini oldi, ya'ni uning haqiqiy samaradorligi preparat klinik sinovlarning uchinchi bosqichida ko'rsatganidan past edi - kasallikning barcha holatlari uchun 63,6% va bundan mustasno asemptomatik holatlar 77,8%ni tashkil etdi. Olimlar tadqiqotning joriy yilning aprel-may

oylarida, Hindistonda koronavirusning delta varianti tarqalishining eng yuqori cho'qqisida bo'lib o'tgani bilan bog'lashmoqda. O'sha paytda Dehlidagi barcha PCR testlarining taxminan 35 foizi ijobiy natijani bergan edi.

Yaqin kelajakda olimlar Covaxin bemorlarni koronavirusning delta variantidan, shuningdek, intensiv terapiyaga tushib qolishdan va COVID-19 ning og'ir shakllaridan o'limdan qanchalik samarali himoya qilishini monitoring qilish va baholashni davom ettirishni rejalashtirmoqda [8].

“Sputnik M” vaksinasidan so‘ng hujayra immuniteti 93,2% foiz shakllandi

O‘smirlar uchun koronavirus infeksiyasiga qarshi “Sputnik M” vaksinasidan so‘ng hujayra immuniteti ko‘rsatmalarga muvofiq ko‘ngillilarda 93,2 foiz shakllangan [9].

“Gam-COVID-Vac-M” preparati bilan immunizatsiya ko‘rikdan o‘tgan ko‘ngillilarning 93,2% da antigenga xos hujayralarga qarshi infeksiya immunitetini hosil qiladi.

Qayd etilishicha, gumoral immun javobni o‘rganish chog‘ida ko‘ngillilarning qon zardobida vaksinadan keyingi 42-kuni antitelalar borligi tekshirilgach, Serokonversiya darajasi 100% ni tashkil etgan. Shu bilan birga, hozirgi kunda himoya antitanalarining titri, shuningdek, himoya qilish muddati noma‘lumligi ko‘rsatilgan.

“Sputnik M” inyeksiyasi bilan emlashdan so‘ng nojo‘ya ta’sirlar asosan yengil yoki o‘rtacha darajada bo‘lib, ko‘rsatmalarga muvofiq birinchi ikki kun ichida yuzaga kelishi mumin. Barcha nojo‘ya ta’sirlar organizmni tiklanishga olib keldi, hamda laboratoriya anormalliklari klinik ahamiyati shart emas”- deyiladi matnda. Ko‘pincha vaqtinchalik

nojo‘ya ta’sirlar masalan, isitma, bosh og‘rig‘i va umumiy charchoq bilan grippga o‘xshash sindrom, shuningdek, inyeksiya joyida og‘riq, shish kabi simptomlar yuzaga kelishi mumkin [10].

Preparatni kuchli allergik reaksiyalar, o‘tkir yuqumli, yuqumli bo‘lmagan kasalliklarda qo‘llashga qarshi ko‘rsatmalar mavjud. Jigar va buyraklarning surunkali kasalliklarida, shuningdek, endokrin tizimda emlash ham ehtiyotkorlik bilan amalga oshirilishi lozim.

Yengil o‘tkir respirator virusli infeksiyalar (ARVI) va oshqozon-ichak traktining o‘tkir yuqumli kasalliklari uchun vaksina harorat normallashganda amalga oshiriladi.

Anamnezda og‘ir allergik reaksiyalar, o‘tkir yuqumli va yuqumli bo‘lmagan kasalliklar, surunkali kasalliklarning kuchayishi kuzatilsa, vaksina tiklanish yoki remissiyadan ikki-to‘rt hafta o‘tgach amalga oshirilishi mumkin [10].

1. Reported Cases and Deaths by Country, Territory, or Conveyance // <https://www.worldometers.info/coronavirus/> (28.11.2021)
2. Approved or Authorized Vaccines // <https://www.nytimes.com/interactive/2020/science/coronavirus-vaccine-tracker.html> (26.11.2021)
3. COVID-19 Vaccine Market Dashboard // <https://www.unicef.org/supply/covid-19-vaccine-market-dashboard> (26.11.2021)
4. Tracking Coronavirus Vaccinations Around the World // <https://www.nytimes.com/interactive/2021/world/covid-vaccinations-tracker.html> (26.11.2021)
5. Ученые рассказали, каким будет новое поколение вакцин против COVID-19 // <https://t.me/vaksinauzb> (26.11.2021)
6. Ученые рассказали, каким будет новое поколение вакцин против COVID-19 // <https://mir24.tv/news/16482541/uchenye-rasskazali-kakim-budet-novoe-pokolenie-vakcin-protiv-covid-19> (26.11.2021)
7. Исследование в Венгрии показало лучшую эффективность «Спутника V» против смерти // <https://www.kommersant.ru/doc/5090698> (26.11.2021)
8. "Спутник V" в Венгрии показал лучший результат по защите от смерти // <https://xn--80aesfpebagmfb1c0a.xn--p1ai/news/20211125-1636.html> (26.11.2021)
9. Nationwide effectiveness of five SARS-CoV-2 vaccines in Hungary - The HUN-VE study // <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1198743X2100639X> (26.11.2021)
10. Одобренная ВОЗ индийская вакцина против COVID-19 показала эффективность ниже 50% // <https://pharmvestnik.ru/content/news/Odobrennaya-VOZ-indiiskaya-vakcina-protiv-COVID-19-pokazala-effektivnost-nije-50.html> (26.11.2021)
11. Эффективность индийской вакцины от COVID-19 оказалась ниже 50% // <https://nauka.tass.ru/nauka/13003401> (26.11.2021)
12. «Формирует антиген»: иммунитет от вакцины «Спутник М» сформировался у 93,2% привитых добровольцев // <https://russian.rt.com/russia/article/931748-koronavirus-vakcina-deti-minzdrav> (26.11.2021)
13. Cell immunity formed in 93.2% of volunteers following inoculation with Sputnik M // <https://tass.com/world/1366177> (26.11.2021)
14. Клеточный иммунитет после вакцинации «Спутником М» сформировался у 93,2% // <https://iz.ru/1254968/2021-11-25/kletochnyi-immunitet-posle-vaktcinacii-sputnikom-m-sformirovalsia-u-932> (26.11.2021)

**COVID
19**

**Coronavirus
Vaccine**

O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi huzuridagi
Ilmiy-texnik axborot markazi

Toshkent-2021